

dogovori

GLASILO OBCINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA-CENTER

Vključevanje žena v družbeno življenje

Sto in sto tisoč ust izreka osmega marca med prisrčnimi stiski rok voščilo svojim materam, življenjskim in delovnim tovarišicam in jim poklanja šopke ter skromna darila.

Leta in leta slavjenke na ta dan poslušajo kopico lepih besed o enakopravnosti, enakih kriterijih pri vrednotenju njihovega dela, pravicah in odgovornosti moških in žensk o tem, da je potrebno uveljaviti enake dolžnosti do nezakonskih otrok, ob razvezah zakonov, pri delitvi stanovanj.

Poslušajo besede o tem, da je potrebno ustvariti materialne razmere, ki bodo ženskam olajšale njihov drugi — napornejši — delavnik, da je treba napraviti prelomnico v otroškem in šolskem varstvu, da je treba...

Poslušajo govore in referate, da je nujno potrebno ženske razbremeniti domačih skrbi in dolžnosti z delitvijo dela na vse člane družine, da se bolj vključujejo v delo družbenopolitičnih in zlasti samoupravnih organov in še in še — mnogo lepih besed, mnogo lepih obetov.

Ko pa praznik mine, je spet vse po starem. Ko člani samoupravnih organov odločajo, ali naj za podjetje kupijo najnovejši mercedes ali najnovejšo žabo, o dnevnih, o opremi pisarniških prostorov in reprezentanci, navadno na dnevnih redih sej in zasedanj ni točk, ki bi govorile o dodelitvi namenskih sredstev za razvoj in razširitev vzgojno varstvenih ustanov, obratov družbene prehrane, šivalnic, likalnic, gospodinjstkih servisov in drugih dejavnosti, ki bi zaposleno ženo razbremenili in ji omogočili strokovno izobraževanje in delovanje na javnih področjih dela.

Obljube ob 8. marcu so pozabljene — pa najsi bo to doma ali pa v delovni organizaciji. Kajti, kaj bi rekli v podjetju kolegi, če bi zvedeli, da mož doma ženi pomaga. Zato je boljši izgo-

vor na zaposlenost in družbenopolitično delo, domače delo pa naj opravi žena, saj zato tudi je. Tovariši v podjetju pa so mnenja, da podjetje ni dolžno dajati sredstev za vrtec, šolo, šivalnico itd., zato je vendar zadolžena »družba«. Ta »družba« pa po navadi za te zadeve nima denarja.

In tako se vrtimo v začaranem krogu od 8. marca letos do 8. marca drugo leto in 8. marca tretje leto in tako naprej.

Zato ženske ne bi smele samo čakati na izpolnitev obljub, katerih so polne vsa usta ob čestitkah za njihov praznik, ampak si same priti na jasno, da je družbeni in ekonomski položaj žena odvisen predvsem od njihovega vključevanja v družbeno življenje in družbeno delo. 41 odstotkov vseh zaposlenih v Sloveniji predstavlja ženska delovna sila in smo glede tega na tretjem mestu na svetu. V zborih občinskih skupščin in krajevnih skupnosti, občinskih organih, svetih, skupščinskih organih, zborih, delavskih svetih in drugih organih, kjer odločajo o življenjsko važnih vprašanjih, ki so v najtesnejši povezavi z vsemi tistimi vprašanji, ki bi jih bilo treba nujno rešiti, da bi zaposlena žena dobila dejansko in resnično enakopravnost, pa je nekaj manj kot šest odstotkov žensk. Ali se potem lahko še čudimo, zakaj se ta vprašanja rešujejo tako zelo počasi?

Smo pred skupščinskimi politivami poslancev in odbornikov in politivami v samoupravne organe. Vse dosedanje statistike kažejo, da bo najbrž tudi letos evidentiranih spet zelo malo žensk. Število zaposlenih in družbeno aktivnih žena pa je vendarle tolikšno, da bi mu pri tako pomembni odločitvi, kot je evidentiranje bodočih poslancev in odbornikov morali odmeriti mesto, ki mu gre.

Ce hkrati poudarjamo potrebo, da bo za sleherni poslansko ali odborniš-

Pišite nam!

V prihodnji številki smo namenili najmanj eno stran za pisma bralcev. Vaš dopis pošljite na naslov: DOGOVORI, Beethovnova 2, Ljubljana.

ko mesto kandidiralo več ljudi, če zahtevamo polno zavzetost in odgovornost pri zapletenih in obsežnih nalogah skupščin in če se zavzemamo za strokovnost, potem bi nam obenem morala biti blizu tudi misel, da uspešnega dela skupščin ni mogoče zagotoviti brez žena in mladine.

Se dalje: kljub izrazitemu odstotku zaposlenih žena pa se kaže pri tem eden od temeljnih problemov, da žene opravljajo pretežno manj kvalificirano delo in da ni dovolj družbenega prizadevanja, da bi izpopolnili njihove delovne sposobnosti, da bi si hitreje pridobile izobrazbo, si večale znanje. Tudi ni dovolj prizadevanja, da bi se uveljavile na odgovornejših mestih v družbi. Žena je mnogo bolj udeležena v proizvodnji in pri ustvarjanju nacionalnega dohodka, kot pa je zastopana v vodilnih in predstavnih organih, v oblasti in političnih organizacijah.

In rešitev vseh teh zapletenih vprašanj? Ne samo čakati, kaj bodo ženskam dali drugi, ampak enakopravno sodelovati pri razdeljevanju vseh družbenih sredstev, enakopravno se vključiti v družbeno dogajanje in postati subjekt, ne pa le objekt družbenega upravljanja!

Ce bodo ženske z vso doslednostjo, odgovornostjo in odločnostjo vztrajale ter se aktivno vključevale v napore, da se dejansko uveljavijo njihove pravice, ki so zapisane v ustavi, zakonih in kodeksih samoupravljavcev, ne bo treba ob dnevu žena samo poslušati, kaj bi bilo treba storiti, ne bomo na dan žena samo govorili o skrbi za žene in družino, ampak bodo to skrb in njene sadove doživljale žene ne samo en sam samcat dan, ampak vseh 365 dni v letu. In verjetno tedaj ne bo treba več dolgih govorov, kaj bi bilo treba, ampak bo za dan žena dovolj skromen šopek rož in iskrena čestitka.

TATJANA PUST

Naši Dogovori

Ze pred letom in pol smo na volilni konferenci SZDL občine Ljubljana-Center ob sprejemanju programske usmeritve osvojili tudi sklep, da je treba storiti vse, da bodo delovni ljudje kar najbolj seznanjeni z vsemi družbenimi problemi v občini. Pri tem smo mislili tudi na možnost, da ustanovimo glasilo občanov naše občine. Smo že nekaj let edina ljubljanska občina brez lastnega glasila.

Medtem pa je čedalje bolj tudi za naše razmere dozorevalo spoznanje, da delovni ljudje lahko odgovorno oblikujejo svoja stališča in odločajo o družbenih zadevah samo, če so vsestransko politično obveščeni. Pozivi za lastno glasilo so se vrstili v krajevnih skupnostih, v družbenopolitičnih organizacijah in v predsedstvu občinske skupščine. Formalno smo sklenili, da je treba takoj začeti z izdajanjem glasila na občinski konferenci SZDL v začetku decembra lani.

V teh razpravah je posebej dozorevalo spoznanje, kakšen naj bo časopis naše občine. Vsi smo menili, naj ne bo samo informator o stvareh, ki se dogajajo ali so se celo že zgodile. Bolj pomembno je, da je odprt, polemičen, živ in tudi borben dejavnik, neposredno povezan z življenjem in delom občanov in vsemi oblikami njihovega delovanja. Posebej v družbenopolitičnih delovnih in drugih organizacijah in v vseh samoupravnih dejavnostih občanov, v društvi ter drugih oblikah njihove vzajemne aktivnosti. Skratka — glasilo mora postati najširša demokratična tribuna občanov, delovnih ljudi in vseh njihovih organizacij, na katerem bodo lahko razpravljali mimo splošnih vprašanj še posebej o tistem, kar jih neposredno zadeva; prek glasila naj vplivajo na oblikovanje politike in konkretnih odločitev v občini.

Zato ime glasila »Dogovori« nikakor ni naključno. To kajpada pomeni, da ne bo smelo nastajati predvsem na podlagi beleške in pisalnega stroja. Če pa naj izraža interese in potrebe ljudi o njihovem celotnem družbenem delu, bo moralo najti tudi kar najširši krog sodelavcev in nujno potreben stik z vsemi ustvarjalno razmišljujočimi ljudmi. Na njegovih povprečno 20 straneh in 11 letnih številkah bo dovolj prostora, da bodo prikazani problemi tako, da bo moči videti in tudi razumeti vse vidike enega ali drugega družbenega problema. Ne domišljamo si, da bi lahko vselej imeli prav, ali pa, da bomo lahko na straneh časopisa našli rešitve vsem problemom v občini in tudi v mestu. Zagotavljamo pa, da jih bomo postavljali na dnevni red sami ter ob pomoči in sodelovanju vseh družbenih dejavnikov. Prav zato smo sklenili, da namenimo poseben prostor delu krajevnih skupnosti in delu mladih. Ostala področja bomo razvrščali po aktualnosti in obsežnosti tematike. Ne želimo torej zapirati vrat pred nobenimi stališči, čeprav je razumljivo, da je treba kot v vsem drugem javnem delu tudi pri časopisu spoštovati družbenopolitične demarkacijske črte. Seveda bo moral biti delovni kriterij za objavljanje tudi jasnost in argumentiranost stališč in ne morje besed. Sodimo, da bomo ljudem pri njihovem delu s tako usmerjenim časopisom v najboljšo pomoč. Ta pomoč jim bo po našem mnenju še posebej dobrodošla v razmerah novega skupščinskega sistema, ki bo moral delovati tako, da bo prenašal vse resnične interese delovnih ljudi iz njihovega vsakodnevnega dela in življenja prek delegatov v organe krajevnih skupnosti, občine, mesta in tudi širše družbenopolitične skupnosti. Tudi zato smo menili, naj prejema »Dogovore« vsaka družina v občini. Sodimo namreč, da bo mogoče tudi prek njih uveljavljati nove pobude za ustrezne oblike učinkovitejšega uveljavljanja interesa najširšega kroga samoupravljavcev in njihovega vplivanja na družbeno odločanje v občini. Prizadevali si bomo, da bo glasilo torej v dejansko pomoč in oporo uveljavljanju samoupravljanja delovnih ljudi.

Zastavljeni smotri torej niso niti majhni niti zahtevni. Pri tem si ne upamo enkrat za vselej zagotoviti, da ne bomo na straneh glasila kdaj morda tudi preostri v obsodbi kake napake ali pa celo kdaj preveč zavzeti branilci stvari, ki jo je treba odpraviti. Za naš prispevek v družbenem razvoju se nam zdi namreč najbolj pomembno, da moramo ugotavljati različne probleme in iskati načine za njihovo reševanje. Zato menimo, da je v tem uvodniku zapisana usmeritev časopisa lahko porok, da problemov ne bomo odkrivali na papirju, ampak v dejanskem življenju ob pomoči najširšega kroga delovnih ljudi in njihovih organizacij v občini.

UREDNIŠKI ODBOR

Iz vsebine

- Izredno široka aktivnost stran 3
- Ugotavljanje vira premoženja stran 4
- Dejanski interesi stran 5
- Tudi pekrom — prosto noč stran 6
- Na dobri poti stran 7
- Mladi v KS stran 8—6
- Odborniške pobude stran 19
- Nove oblike dela stran 20
- Leto dni delovanja stran 21
- Hišnim svetom več veljave stran 22
- Popis članov zveze komunistov stran 24

Iskrene čestitke ob 8. marcu